

PÉCSI FIGYELŐ

(PÉCSI HIRLAP.)

Megjelenik hetenként kétszer: **szerdán és szombaton.**

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 6 frt — kr.
 Félévre . . . 3 — —
 Negyedévre . . . 1 — 50 —
 Egy hóra . . . — 30 —
 Egyen szám ára 8 kr.

Kiadóhivatal:
 PÉCSÉTT, Széchenyi-tér 12-ik szám
 (Nadonyi-féle ház)
 hová az előfizetések és a lap
 szétküldésére vonatkozó föl-
 irások intézendők.

Szerkesztői iroda:
 PÉCSÉTT, Széchenyi-tér 12-ik szám,
 hová a lap szellemi részét
 illető minden közlemény
 intézendő.
 Kéziratok vissza nem adatnak
Hirdetések
 a kiadóhivatalban vétetnek föl.
 Előfizetések elfogadottnak még
 valamennyi könyvkereske-
 désből.

Egyes számok kaphatók:

Weidinger N. utóda Domján I., Valentin K. fia (Széchenyi-tér), Engel Lajos (fő-utca), Hochrein József és fia (Széchenyi-tér) Böhm Manó (fő-utca), papir- és könyvkereskedéseiben
 "Indezzen helyeken előfizetések is elfogadottnak."

Perczel Miklós a mérsékelt ellenzékéről.

Perczel Miklós, városunk országgyűlési képviselője, az „Egyetértés” hétfői számában Fenyvessy Ferencz mérsékelt ellenzéki képviselőnek a kormánypárthoz való átkanyarodásáról szólva a mérsékelt ellenzék fejét mossa meg, szemére vetvén evidens következetlenségét. A mindenesetre érdekes cikket alább közöljük:

Képviselőnk beszámolójának ritkán tulajdonitunk nagyobb politikai jelentőséget. Fenyvessy Ferencz beszámolóját sem fogja senki egymagáért nevezetes eseménynek tekinteni. Beszède elég csinos, kerekedik és szabatos, de csak olyan, minőt az általános értékük közé szoktunk sorolni. Van azonban némi aktuális jelentősége, a mennyiben újabb adatot szolgáltat parlamenti állapotaink és a jelenleg divó politikai morál jellemzéséhez.

Nem volt váratlan, de ha lett volna is, senkit sem lépett volna meg Fenyvessy pártváltoztatása. Ó elég tehetséges fiatal ember, kinek főleg a közoktatás terén bármely párt jó hasznát veheti. De pártváltoztatása semmit sem nyom a latban és politikai jelentőséggel egyáltalán nem bír.

Választói előtt, mint mondá, leplezetlenül fölirta az indokokat(?), melyek pártváltoztatásra vezettek. A nem is titkolt hivatalos apparátussal előkészített választók helyesléssel fogadták beszédét: nem vették észre, vagy talán észre sem akarták venni, mennyit elhallgatott, mennyit nem mondott el képviselőjük a Tisza-kormány és pártja elleni harcok korszakából: pedig volt ezekben sok, sőt nyomatékos része. A választók rendszeren nem kutadják az előzményeket. a pillanat hatása alatt határoznak, nagyot eljeneznek, aztán lakmároznak és isznak.

Pedig csak az ímént történt: tehát alig feledehették, hogy a mérsékelt ellenzék és velők Fenyvessy is, nem csupán azért ostromolta, támadta Tiszát és a többséget, mert akár a közigazgatási, akár a mérsékelt ellenzék által szorgalmazott egyéb reformokat nem valósította; hanem főleg azért, mert általános politikai irányát rosszalotta.

Minden alkalommal szemére lobbanították a hivatalos nyomást, melyet a választókra gyakorolt: azt is, hogy ezáltal meghamisította magát a parlamentárizmust: hogy oly szolgálai többséget alkotott a képviselőházban, mely nem kifolyása a nemzet szabad és nem befolyásolt akaratának. Támadták a kaposvári és egyéb választások körüli törvényellenes eljárásért, támadták a miért nem csak helyeselte, sőt istápolta a hevesi főispán basáskodását: támadták, mert a külállamokkal kö-

tött nemzetközi szerződések szövegezésében hazánkna a 67-iki törvényekben biztosított államisága soha sem nyert kellő kifejezést. És ezt senki elesebben és világosabban ki nem fejtette, mint épen a mérsékelt ellenzék vezére, Apponyi Albert gróf.

Elvetették, meg nem szavazták számos oly törvényjavaslatát is a kormánynak, melyeknek célját mindkét ellenzék helyeselte, de a kormány a pillanat szükségének nyomása alatt a jövőnek és a nemzetgazdászataknak rovására a merev fiskális álláspontjára helyezkedett. De a mit még sérelmesebbnek kellett volna fölismerni, a kormány mindenütt és minden alkalommal magának biztosította a végeldöntés jogát minden vitás kérdésben.

A vederőtörvény tárgyalásánál a mérsékelt ellenzék ép oly keményen támadta, ostromolta a kormányt, mint a közjogi ellenzék és tán senki hevesebben, mint épen Fenyvessy, kinek még a padok alatti topogásokban, a hocholásokban és más hasonló epizodokban is nem csekély része volt.

Senki sem kelt ki elesebben és alaposabban a Tisza, Fejérváry, Fabinyi és konzortos alkotmány-ellenes közjogi fölgásai ellen, mint Apponyi, Szilágyi, Beöthy és a többiek mellett Fenyvessy. Ó volt az, a ki pártjával együtt követelte, hogy a közös hadseregnek a magyar részében a magyar állam eszméje és a dualizmus teljes mértékben érvényre jusson: keményen ostorozván minden alkalommal a kormányt és a többséget, a miért az e törekvést csirijában eljotta.

Rászavazott ő is, pártja is a katonai iskolák tannyelvének fokozatos magyarosítását és egy magyar katonai akadémiát szorgalmazó határozati javaslatokra, melyeket a kormány és vele a mameluk többség konokul leszavazott.

Rászavazott ő is, pártja is még a honossági törvény módosítása céljából beadott első határozati javaslatra is.

Ezeket azonban Fenyvessy bölcsen elhallgatja: csupán egyes reform-kérdések föllemlítésére szorítkozik és mert azok egy része az ő pártja programját is képezik, azt következteti, hogy most már minden elvi ellenzék közte és a kormány pártja között megszünt, ő nem is tehetett egyebet, mint belépni a kormánypártba.

Egyáltalában senki nem kifogásolhatta, ha Fenyvessy párhuzamot vonva a kormánynak és pártjának fönt jelzett és Fenyvessy által is oly erősen ostorozott mulasztásai, hibái sőt bünei és a kormány által is kiltásba helyezett reform-kérdések között s kijelenténé, hogy ezeket oly fontosaknak, annyira szükségesekek tartja,

hogy amazoknak szorgalmazásával fölhagyva, egyesül a kormánnyal és pártjával a reformok keresztülvitelére. Ennek volna logikai értelme és politikai morális értéke. De ezeket az előzmények elhallgatásával csak úgy oda vetni még szemfényvesztésnek sem válik be; mert bizony: ignotos fallis ez.

Fenyvessy el akarta hitetni, és ez talán választóival szemben sikerült is, hogy ez a kormány, a Tisza-kormánytól eltérő elvi alapon álló új kormány. No hát, ez sem technikailag, sem politikailag nem igaz. A mostani miniszterium nem egyéb, mint a Tisza miniszteriumának folytatása; ő alkotta, ő rekonstruálta. Az, hogy ő és a belügyminiszter kilépett és az a pár székeserlés nem csinált belőle új miniszteriumot. De parlamenti fölgóság szerint is új miniszteriumnak csak az olyant tartják, mely a lelépettől eltérő, sőt avval ellenkező politikát vall.

Már pedig a mostani miniszterium az előbbinek, az ellenzék által jogosan kárhoztatott általános politikáját vallja a magáénak, a legfontosabb közjogi, kormányhatalmi, parlament-politikai kérdésekben ugyanazon álláspontot foglalja el, melyet mind a két ellenzék és Fenyvessy is valóságos elkeseredéssel ostromolt. És mégis azt meri állítani Fenyvessy, hogy az elvi ellentétek megszűntek.

Lehet, hogy Fenyvessyre nézve megszűntek, vagy talán soha sem is léteztek; mert semmiéle álokoskodás ki nem segít abból a dilemmából, melyet pártváltoztatása fölédzett. Vagy komoly meggyőződésből ostorozta az általam csak vázlatosan fölhozott és minden reform-kérdésben politikai fontosságban fölül álló esetekben a kormány politikáját és eljárását, ha most mégis áttér a kormánypárthoz: akkor ő rakta le elveit, ő fogadta el a kormánynak az övével merőben ellenkező általános politikai irányát és elveit, nem pedig a kormány az övét.

Vagy egész ellenzékeskedése csak taktika volt, de akkor meg azoknak ad igazat, a kik őt és pártját is azzal gyanúsították, hogy nem elvi, hanem személyes politikát üznek és az egész törekvésük Tisza buktatására irányul.

De hát akár így, akár úgy, rám ez az egész Fenyvessy-affair azt a benyomást teszi, hogy ő minden áron beszélgetni akar magáról. Én ugyan soha sem adtam rá sokat mint politikusra, én mindig pártjának azon tagjai közé számítottam, a kik egyikének egy ízben azt mondtam: „Én úgy látom, hogy ti azért üldözték Tiszát, mert nem oly nagy Pécsövic, mint ti vagytok!”

A mérsékelt ellenzék egyik tekintélyes tagja egyik hírlapban fölveti a kérdést: mit keres Fenyvessy akkor a kormánypartban, ha a kormány reform-igéreteit be nem váltja. Soha se féltse a jó tekintélyes tag volt kollegáját. Három éven át ad nauseam gaminkodásai célpontjává tette Pulszky Gusztit a renegátot; most pártfele, sőt politikai hitsorsosává lett, konferálhat vele és ha, a mi valószínű, megtörténik, hogy Fenyvessyre is ráolvassanak egyet-mást ellenzéki beszédjeiből, Pulszky majd megtanítja, hogyan kell kibújni olyan sem kint, sem bent, sem fölül, sem alul féle modorban.

Ilyen és hasonló jelenségek bár egymagukban csekély fontossággal bírnak, mint az idők szellemének jelzői nagyon alkalmasak arra, hogy tetemesen leohasztsák egy jobb jövőbe vetett reményeinket. Romlik, pusztul, szédítő rohamossággal száll alább és alább a közszellem Még a hatvanas években érdem, hazafias előélet, tehetség volt a képviselői jelöltség jogcíme; a választókerületek de főleg a városok legjelesbeinek közül választották képviselőiket, a kormány pedig semmi hivatalos befolyást nem gyakorolt a választásokra. Már hatvankilencben az örült izgatás, melyet a Tisza pártja szított legbuzgóbban, ugy szólván hazafias kötelességgé, vagy legalább is nagyon menthető kénytelenséggé tette a kormány érdekében való korteskedést. Kétélű fegyver volt; megtörte az eszevesztett túlzás politikáját, de megvetette a parlament színvonalát hanyatlásának alapját. Mind mélyebbre sülyedtünk azóta, legmélyebben Tisza alatt. A választókerületek közül mégis a városok satnyultak el legjobban. Peculium Regium voltak negyvennyolcz előtt, azzá lettek ismét. Alig egy-kettőt kivéve, a fővárosban csak ugy, mint a többiben, a kormány azt választatja meg képviselőnek, a ki neki tetszik. És most a képviselők háromnegyede a kormány kezéből ül a házban. Van is olyan párt, mely föltétlen bizalmat szavazott Tiszának, szavaz Szapárynak, de bizonyosan szavazna még Fabinyának, vagy akár egy újabb Bachnak is.

És mégis épen most indul bomlásnak az ellenzék, mikor az igazán független hazafias önzéstelen férfiak tömörülésére oly nagy szükség van. Nem tudom hányan vannak a mérsékelt ellenzékben, kik hasonló tág politikai lelkiismerettel dicsekedhetnek; de azt tudom, hogy mind vezérüket, mind nevezetesebb és tekintélyesebb tagjait csupán a közérdek vezérelte és fogja vezérelni ezután is. De sajnos, hogy már Apponyi grófnak Tisza lelépése alkalmából tett nyilatkozata, és a cikkekben, meg beszámolóiban jelzett jóakaró várakozási állásponat az egész pártot a lehető legviszálsabb helyzetbe sodorta. Mert hát mi és minő a parlamenti és politikai tényállás?

Senki sem kicsinyli egyik vagy másik miniszternek érdemeit. Wekerle, Baross már is sokat tettek. Szilágyi is bizonyosan sokat be fog váltani abból, a mit ígért. De általános politikai tekintetben a mai kabinet és a Tiszé között különbség nincsen. Maga Szapáry és miniszter-társai, az egy Szilágyit kivéve, részint mint képviselők, részint mint miniszterek részesei, pártolói, helyeslői voltak Tisza politikájának és azt buzgón segítették érvényre

juttatni — Szapáry pedig sietett elosztani minden kétséget. Székfoglaló beszédekben határozottan kijelentette az egész kabinet nevében, hogy a kormány általános politikája ugyanaz, mint elődjéé. Szilágyi ugyanakkor hallgatag adta beleegyezését, később határozottan kijelentette szolidaritását a kormány politikájával.

A jelenlegi kormány tehát föltétlenül indorsálta mindazt, a mit az ellenzék hibául, sőt bűnül rótt föl a Tisza-kormányra; tehát mindazt, a mit a mérsékelt ellenzék is oly fontosnak ismert, hogy ellenébe a végleteleg menő eszközökkel sem riadt vissza.

És e tagadhatatlan tény daczára, csakis azért, mert a jelenlegi kormány az ő programjában is fölvetett reformok valószínűsítését kilátásba helyezte — pedig hát ha nem is ily precízre, ezt Tisza is megvetté ismételve; a mérsékelt ellenzék vezére nemcsak fegyverszünetet, hanem jóformán fegyverletételt helyez kilátásba, sőt támogatást is ígért. Igaz, már Apponyi nyilatkozatában is rejlik egy kis mentális rezervata. Az újságokban nyilatkozott párt-emberek pedig már világosabban fejezik ki kételyeiket az általuk szorgalmazott reformok valószínűsítéséről a kormány által követendő irány és mód fölött. De egy szóval sem jelzik, mit fognak csinálni, ha a jelenlegi kormány folytatja azokat, miket a mérsékelt ellenzék is kárhoztatott a Tisza-kormányban. Pedig ha emberileg hihető volna is, hogy azok kik ugyanannak a politikának eszközlői és tényezői voltak, a kik magukat ama politika követői, utódjai gyanánt gerálják, jobb utra térjenek; csak egy pár tény, mely az imént történt, véggkép eloszlatja ezt a nagy illúziót.

Ha csak tizedrésze igaz annak, a mit veszprémi képviselőválasztásról beszélnek, pedig valószínűleg több igaz; biztosra vehetjük, hogy a hivatalos korteskedés ép oly gyönyörűden fog virulni Szapáry alatt, mint Tisza alatt. Hát a kalocsai véres bíróválasztás? Szapáry a helyett, hogy az alispán függesztette volna föl, a ki a legnagyobb törvénysértést, hallatlan önkénykedéssel tetézte; fölfüggeszti a szolgabíró, nem a vizsgálati iratok alapján, melyek mellette bizonyítanak, hanem a hibás alispán jelentése folytán.

És mégis a mérsékelt ellenzék még óhajt: sem fejezi ki, hogy elvárja a jelen kormánytól, hogy az ilyen politikával szakítson; elegendőnek tartja elvárni némely kedvezenc reformjának valószínűsítését, és ez esetben a további ellenzékeskedés szükségét megszüntek jelenti ki.

Tehát valóságos amnesztiát hirdet és ígér, főleg a közigazgatás államosítása fejeben mindazért, a mikért a Tisza-kormányra, tehát a jelenleginek is, mely annak részese volt és most bevallott folytatója — bűnül rótt föl.

Hiába kutatom, hiába keresem; ez lehet olyan quand même-fele politika, de logika és elvi következetesség bizony egy csepp sincsen benne. Csak egyre alkalmas, t. i. arra, hogy megingassa azt a kis bizalmat is, mely a mérsékelt ellenzék eddigi működését kísérte. Ha önhibájuk által fölmerült kételyeket nem sietnek eloszlatni, biztosan számíthatnak rá, hogy a bizalom véggkép, még pedig teljes jogosultsággal elfordul tőlük.

Perczel Miklós.*

* Hát ez mint szép örülünk is annak, hogy épen Perczel Miklós orsz. képviselőnek mondotta el mindazeket, mert abból azt kell következtetni, hogy Perczel Miklós kilépett az ellenzéki klubból, a hova belé-

ORSZÁG-VILÁG.

Szt. István napjára összegyűltek Budapeston az ország minden vidékeinek tanítói a IV. egyetemes tanítói ülésre. Tizenkét éve mult annak, hogy Magyarország tanítói legutolsó egyetemes gyűlésüket megtartották. E tizenkét év termékenysége bizonyára sok oly kérdést érint meg, a melyet rendezni szükséges, hogy nép oktatásunk a kor szellemének szívuonalára emelkedjen. Remélhetjük, hogy a tanítógyűlés e tekintetben föl fog tudni mutatni eredményeket. A nyilvánosság erejével és hatásával fogja föl hívni a közügyeimet a legégetőbb kérdésekre, melyektől közérdekeltségünk jövője függ, meg fog tenni minden lehetőt a tanítói közszellem fejlesztésére és a néptanítók anyagi helyzetének sürgős rendezésére. Nagyon is óhajtható dolog, hogy az összegyűlt tanítókat a szükséges reformokon való munkálkodással családias ne érje.

A gyűlés megtartása céljából a fővárosba vonult tanítók nagyban megszaporítottak azon vidékiek számát, kik István király ünnepét Budapestent töltötték. E nemzeti ünnepek alkalmából csak ugy hemzsegett a főváros a vidékiekkel. Az előtte való nap az esti órákban is több mint 1200 utas jött a bécsi Tegetthof és Iris hajókon. Az idegenek sokáig állottak tanácsot tanul a rakodó partokon s a Ferencz József téren, mert a hordárok mind avval a fölvilágosítással szolgáltak nekik, hogy a szállodákban nincs egyetlen egy üres szoba sem. A rakodó partokon oly óriási volt a tolongás, hogy egy 75 éves öreg asszonyt, ki rokonságot várt a hajónál, bele lökték a Duába. Egy kikötői hajósegély mentette ki a hullamok közül.

Magá az ünnepély a szokott pompával ment végre rendkívül nagy szamu közönség részvétele mellett.

E napon fejezték be N. Váradon az orvosok és természetgyógyászok gyűléseit, mely igen sok érdekes és hasznos előadásal járult a belgyógyászati, sebészeti, természet-tudományi és gazdasági tudományoknak meunél tagabb körbe való terjesztéséhez.

A szláv érzelműek egészen más fajta congressusokat akarunk tartani. Rohocsov, S.rossmayer püspök vezérelte által gyűlést tartottak, melyen a szláv érdekek megvédelése végett Gyakorra (tehát Magyarország területére, a mi fokozott arcautauságukat tünteti föl) kongressust határozta összehívni. Célul a szláv szolidaritást tüzték ki. Reméljük azonban, hogy a magyar állam szilárdaságán minden sz. nédeknek hajófért fog szenvedni.

H I R E K.

— (A vidéki gazdaközönséget)

— tekintet nélkül arra, vajjon olvasó-e lapunknak vagy sem — tisztelettel főkérjük, a gabona állásáról, a termésre való kilátásokról, esetleg természeti veszedelmekről és nagyobb károkról hűtöröl hétre sziveskedjenek lapunkat értesíteni. Ez által — ha minél nagyobb kiterjedési körből érkeznek hozzánk hiteles tudósítások — kölcsönösen tudomást szereshetnek vidéki gazdáink a más környéken levő állapotokról, a mely tájékozás, hogy fölöttébb fontos a gazdára nézve, magyarázunk sem kell. Tudósításokat levélben vagy egyszerű levelező-lapon köszönettel fogad a

„Pécsi Figyelő“

szerkesztőség.

— (Szt.-István ünnepét) a megszokott rendben tette meg Pecs város. A Lyceumtemplomban Feszti Karoly kanonok mondott ünnepi misét, melyen a polgári hatóságokon kívül jelen volt az összes itt állomásozó katonatisztikar, élén Neuwirth vezérőrnaggyal. A

pécsiek pedig annak idején agyadicsérték az embereket és azok politikáját. Az ő politikai alvezésük nem kell párt, álljon ő tovább is a pártok fölött. A szerk.

honvédségek ez alkalommal szokásos kivonulása ezúttal elmaradt, helyettük azonban mindkét veterán-egylet kivonult. A székesegyházi ének- és zenekar Hölzl egyik miséjét, betétül pedig Drobisch Offertoriumát és Wachauer Gradualját adta elő.

— **(Városi közgyűlés.)** A csütörtök-ről hétfőre — holaupatúra — balasztott rendes közgyűlés tárgysorozatóból kivesszük a következő pontokat: Mária Valéria főhercegnő menyegzőjének alkalmából Magyarország minden részéből 6 főlégségihez intézett szerencsejátékokat és a hódolói üdvözlőket megköszönő legfőbb kéz irat kiadása; megválasztása egy 800 frt fizetéssel javadalmazott I. oszt. számtisztnek, 600 frt fizetéssel javadalmazott rendőrbiztosnak, 600 frt fizetéssel javadalmazott I. oszt. irnoknak, esetleg még egy 700 frt fizetéssel javadalmazott II. oszt. számtisztnek, 500 frt fizetéssel javadalmazott végrehajtónak és 400 frttal díjazott II. oszt. irnoknak. A helygymiszternek a táblai épültreől szóló közgyűlési határozatot és az 1890. évi költségelőirányzatot helyben hagyó rendeletei. A helygymiszterium leirata, melyben a volt katonai kórház telkének színházépítésre való felhasználását megengedi. Tanácsai előterjesztések: a folyó kiadások fedezhetése céljából 15 000 frtnak a törzskönyvből leendő előlegezése iránt, a tornacsarnok melléképüléseinek kiépítése iránt, a Kovács Zsigmond püspök ösztöndíjára teendő harmas kijelölésről. Tanácsai jelentések: az 1889. évi házipénztári számadásról, a tettyei városi kórházba beszüggelő Papp József-féle szőlő megvételéről. König Emma nyugdíj-felvétele iránt. A pécsi ipartestület főelőbeszése, hogy az országos vásárkor alkalmával vásártérrel a Majláth-ter jelöltessék ki. A Kölescy-szoborra leendő adakozás céljából az illető szobor bizottság kérelme stb.

— **(A pécsi kir. közgyűlési kamara közgyűlése.)** Szerdán délelőtt tartott közgyűléseket a pécsi kir. közgyűlési kamara területéhez tartozó vidékek közgyűlései. Szamra nézve 10 közgyűlést jelent meg ez alkalomra, hárman pedig írásban küldték be szavazataikat. Bánffy Simon pécsi kir. közgyűlést ismétlenül egyhangulag választották meg a kamara elnökévé, mely hivatalt már a kamara megalakulása óta, 1875-ik évtől kezdve viseli. A kamara alnökevé Ziegler Kálmán csáktornyai kir. közgyűlést helyett Plihal Ferencz nagy-kanisai kir. közgyűlést, jegyzővé Plainer Lajos sásdi kir. közgyűlést választották meg. A közgyűlést bankett követte az „Arany hajó” vendéglőben.

— **(A „Pécsi Dalárda” egri hangversenyének tiszta jövedelme.)** A mi dalárdukat vendégtől fogadó egri dalkör most számolt be a „Pécsi Dalárda” által rendezett hangverseny bevételeiről s a kiadásokról. A hangversenyen 375 frt 37 krt. folyt be, a kiadás pedig 63 frt 35 krt tett ki, a tiszta jövedelem 312 frt 2 krt. Minthogy pedig a „Pécsi Dalárda” a hangverseny jövedelmét már előre is felelben az északmagyarországi tűzkárosultak segélyezésére, másik felelben pedig valamely egri jótékony célra fordították, az egri végrehajtó-bizottság úgy határozott, hogy a jövedelemnek 156 frt 1 krt tevő fele része a rozsnói tűzkárosultak részére Rozsnó város polgármesterének megküldésére, a másik 156 frt 1 krt pedig a „Pécsi Dalárda” 50—50 frttal mint alapító tag beiratott az egri tiszolt és a két egri nőegyletbe, a még fennmaradó 6 frt 1 krt pedig a szegény gyermekeknek segélyező egyletnek adták át. A végrehajtó-bizottság jegyzőkönyvi közönetet szavazott Szederkényi Nándor orsz. képviselőnek, a bizottság elnökének és Maczkai Valér dr. főgimnáziumi tanárnak, ki mindkét daegyletnek lelkes buzgalommal azon volt, hogy a két dalkörnek e barátságos közönetre létre jöjjen.

— **(Az isr. hitközség új alelnöke.)** Az isr. hitközség csütörtökön tartott közgyűlésén egyhangulag Loewy Lipót dr. orvost választotta meg hitközségi alelnökké az elhunyt Grünhut Ignác helyébe.

— **(Beiratás a pécsi főgimnáziumnál.)** A főgimnázium igazgatójánál a következő értesítést vettük: A vall. és közokt.

m. kir. miniszteriumnak f. é. június hó 30-án 23583 sz. alatt kelt rendelete értelmében a pécsi román. kat. főgimnáziumban a beiratások szeptember 1—2 és 3-án d. e. 8 órától 12-ig eszék szőlítetnek. A főlvételt, javító, pótló vizsgálatok augusztus 29-én és 30-án tartatnak meg. Egyebekben a pécsi román. kat. főgimnázium 1889-90-ik iskolai évről kiadott értesítőjének „Tájékoztató” rovatában felsoroltak érvényben maradnak. Ugyancsak a főtisztázott miniszteriumnak f. é. június hó 30-án 23583 sz. alatt kelt rendeletéből, valamint f. é. július hó 30-án 30820 sz. alatt kiadott utasításából tudomásul vételre közzük a következőket: 23583/1890. sz. XXX. t. cz. 7 §. A gymnasium V. osztályába belépő tanuló szülője, illetőleg gyámja köteles kijelenteni, vajjon fia, illetőleg gyámoltja az 1890. évi XXX. t. cz. értelmében a görög nyelvet avagy az idézett törvények által meghatározott más tantárgyakat fogja-e tanulni. 30820/1890. júl. 30. sz. „Az idézett törvények rendelkezésének megfelelően a gimnázium négy fős osztályába járó azon tanulók, kik a görög nyelv és irodalom tanulására nem köteleztettek, e tárgy helyett a következő tantárgyakból nyerneik rendes oktatást: a) a magyar irodalom bővebb megismertetése, kapcsolatosan a görög remekírók műveinek ismertetésével magyar fordításban s a görög irodalom s művelődés történet alaponvalai, b) a rajz (mérési és szabadkézrajzi elemekkel)”. „E pótló tanfolyam két külön kötelező tantárgyat ölel föl, melyekből rendes osztályvizsgálat teendő.” „Az irányválasztás a beiratás alkalmával a szülőik, illetőleg törvényes gyámok által teendő szóbeli, távollétek esetén általok kiállítandó irasbeli nyilatkozat útján történik.” Tájékoztató fölémlítjük még, hogy a jövő iskola-évben csak az V. osztályban létesült e pótló tanfolyam; továbbá, hogy azon ifjak, kik a görög nyelvet tanulják, minden föl-sőbb tanintézetbe átélphetnek, ellenben kik a pótló tantárgyakból nyerneik képeztést, a theologiai és filozófiai tanfolyamra föl nem vétettek, csupán a matematikai és fizikai szakokra.

— **(Öngyilkos csendőrszervező.)** Vaiszlón csütörtökön éjjel 2 óra tájban Müller odaváló csendőrszervező a szolgálati feyverével agyonlötöte magát. Tettének okát nem tudják, sejtik azonban, hogy hosszas betegeskedése vitte e végzetes lépésre.

— **(Országát a temetön keresztül.)** A budai külvárosi közsírker főtájt tudvalevőleg emberemlékezet óta használja a közönség gyalogjáró gyanánt a balokányi töbz s az azou tól fekvő vidékre. Ez ellen soha senkinek sem volt panasz, habár a temetőnek, miután abban értékek is vannak fölhalmozva, nagyobb föllyeglet alatt kellene állania; azonban e folytonos járás-kelésel szemben a város egyetlen úrt sem rendel ki a temető kincseinek, egyesek tulajdonainak esetleges károsítások ellenében való megvédésére. De hát ez olyan dolog, hogy egy pár kárt tevő miatt nem lenne méltányos a tisztességes közönség elől a kényelmes útjárt elzárni. Hanem hogy ezt a hallgatóság engedélyt a közönség arra magyarázza, hogy már nemcsak gyalog, de kocsival is azon hajtasson végig a balokányi uszodához — ez már vastag visszaélés. Ez pedig megtörténik s a sorok írójának alkalm volt tapasztalni, hogy a fiakkere egymástán rohogtak végig a temetőn, megkímélui akaráván t. i. ezáltal a benntőltek az országát porától. Ez a gyöngéd figyelem szép egy fiakkere stól, ha csakugyan töle származik; de viszont nem szép gyöngédtelenség töle, hogy a temetőt használja föl országútnak, még akkor sem, ha ez a gyöngédtelenség nem töle, hanem az utasaitól telik is ki. Nem ismerjük a rendőrkapitány úrnak nézetét e tárgyban, de a mi kegyeletünk ennyi szabadságot még sem enged meg senki fiának, hogy a holtak birtokán, a hol a gyalogátjárás is csak túrt dolog, még kocsiakaszt is engedjen meg magának a kényelemnek miúdig a non plus ultrájat kereső közönség. Tegye a rendőrkapitány úr magáévá a mi kegyeletünket és tiltsa meg a bérkocsisoknak, hogy a temetőn keresztül vigyék utasaikat és

adjon utasítást a balokányi fürdő körül ügyelgő rendőrnek, hogy a temetőn keresztül való fiakkerezet akadályozza meg s a tilalom ellen vétőket jelentse föl a kapitányságnak, a hol büntessék meg a tilalom ellen vétőket.

— **(A phylloxera terjedése.)** Dezső Miklós vandortanító tjjabban Csikós-Tóttós és Kapos Szekcső községek szőlőterületén konstaltta a phylloxera jelenlétét.

— **(Új osztrák postai értékjegyek kiadása.)** Az osztrák cs. és kir. kereskedelmi miniszterium azu alkalmából, hogy f. é. szeptember 1-től kezdve a bérmentve föladott kocsi-póstai küldemények bérmentesítési díja ott is, mint nálunk, francojegyekben fog lerovatni — új különféle értékű és színtű francojegyeket, valamint levelező lapokat, francojegy lenyomatot ellátott borítékokat és keresztábrázolókat fog kiadni, melyek megkülönböztetül a kétégyes sást ábrázoló jelenlegi értékjegyekről — 6 főlégsége arczképét tüntetik föl. Az új francojegyek közül az 1, 12, 15, 24, 30 frt, valamint 1 és 2 frtos f. évi szeptember hó 1-én, a többi francojegy és értékzikk ellenben a forgalomban lévő jelenlegi készlet fölhatalozásával lesz kibocsátva. A keleti cs. és kir. pósthivataloknál föladott levelepósta bérmentesítésre ugyancsak 3, 5, 10, 20 és 50 kros francojegyek 5 kros egyszeres és 10 kros válaszos és zárt levelezőlapok adatk ki, szintén 6 főlégsége arczképét mutatják és csak abban különböznek a többi új osztrák francojegyektől, hogy a krajczár értékén kívül a török egyenértékű piastér- vagy parabán is rájuk van nyomva. — A f. év december 31-ével jelenleg forgalomban lévő osztrák francojegyek és egyéb postai értékjegyek érvénytelenné válnak, s így tehát 1891. január 1-től kezdve a kétégyes sást ábrázoló francojegyeket ellátott levelezések bérmentelenné tekintendők. — Helgoland britt szigetnek Németországhoz való csatlakozása folytán Helgolandban német császári pósthivatal állítottat föl, mely folyó hó 10-én kezdte meg működését. E naptól kezdve Helgolanddal való postai forgalomban ugyanazon kezelési és díjazási szabályok mervadók, melyek a Németországgal való forgalomban érvényesek.

— **(A harkányi fürdőben)** a fürdő vendégek száma augusztus 21-ig 1733 személy, az áttutató vendégek száma 2556 személy volt.

— **(Végzett katonai növendékek elhelyezése.)** A bécsupolyi katonai akadémia végzett növendékei közül a nálunk állomásozó ezredkekhez elhelyezve lettek: Brinzey Arthur az 52-ik gyalogezredhez és nagyszegedi Szily László a 10-ik huszárezredhez.

— **(Beiratások a pécsi tanítóképző gyakorló iskolájánál.)** A pécsi tanítóképződével összekapcsolott nyilvános elemi népiskolában az 1890/91-iki évi. év f. évi szeptember hó 1-én kezdődik, a mely napra a beiratások délelőtt 9—12 és délután 3—5 óráig történnek a képezési igazgatónak hivatalos helyiségében. (Lyceum, II. emelet jobbra). A különítvelet bíró iskolába csak jobb hazaközlő való gyermekek vétettek föl, a kik gondos nevelésbe és oktatásba részesülnek.

— **(Halálozás.)** Essinger Emilia e hó 19-én 25 éves korában elhunyt Pécsen (Anna utca 32).

— **(Nowotarski A. és fia őszi árjegyzéke.)** Most bocsátotta ki Nowotarski A. és fia pécsi virág-, mag- és növénykereskedő czég az őszi árjegyzékét, mely jobbra gyümölcsfák katalógusát tartalmazza. Azt el kell ismerni, hogy Nowotarski fiaskolája, melyben a facemeteket tenyésztí és neveli, egyike a legjobban berendezett fáskerteknek, a hol csak olyan nemes fajok találhatók, melyeket nemcsak a leghíresebbek gyümölcsenyésztők mint legkittünbbséket ajánlottak, hanem a melyeket maga Nowotarski több évi tapasztalása után kipróbált. Az alma-, körte-, szilva-, cseresznye- és meggy-fajok mellett kiváló figyelmet érdemelnek a francia- és korán-érő barackok. A barackfa-termelés éve óta különlegességét képezi a Nowotarski A. és fia kertészetének, kik kiváló gondot fordítanak a fajok megválasztására. Ók nem termelnek barackgyümölcsöt, mely elvégre is a jó csemetének alapos és okzereti tenyésztése által elérhető,

hanem ők csupán a jól megválasztott csemeték szaporítására és nemeseitőre törekzenek, hogy minél kiválóbb fajra adjanak a gyümölcs-termelő kezébe. Az ő faiskolájukban szaporított barackfajok száma meghaladja a 40-et s a Pécssett és környékén elterjedt fajok jobbra mind a Nowotarskiek faiskolájából kerültek ki. Az arjegyzék felsorol még néhány földi eper-fajt, diszfajt, virágpalatút, edénynyévent, pálmát és virághagymát. Ilyen arjegyzéket kívánna bárkinek is megküld a czég.

— **(A londoni osztr. magy. főügynökség távirati czimének rövidítése.)** A londoni osztr. osztrák-magyar főügynökség költségméltéből hosszú távirati czimzést: „O e s t u n g L o n d o n - r a r ö v i d i t e t t e ; m i n d k é t c z i m z é s a l o n d o n i p o s t a n á l b e j e g y e z t e t t e s a n n a k f o l y t a n a f ö n t e b b i c z i m k e r é r k e z ő t á v i r a t o k n a k b i z t o s a n k é z b e s i t t e t t e k .

VEGYESEK.

— **Gyözödjünk meg az igazságról.** Görög (Magyarország.) Tekintetes úr! Az ön kitűnő, Brandt Richard gyógyszerész féle svájci labdacsi heves szivdobogásomból s nehéz légzési bajomból teljesen gyógyítottak, miért is ezennel hálás köszönetem nyilvánítom. Nem mulasztom el e jeles háziaszt aszerint is ajánlani. Magam pedig a rendelet szerint tovább is használom. Teljes tisztelettel, Egermann Adolf vendégfő. Brandt Richard gyógyszerész Adjóci labdacsi a gyógyszerárakban kaphatók, egy doboz ára 70 kor. De vedőjegyére (fehérkereszt vörös mezőben) s Brandt Richard névaláírására figyelni kell.

CSARNOK.

Gémes Gaál András.

Csitáron (Nógrád) híresek a pipáló szentek, Rómanócon a pisilógó nyul, Miskolcnak kocsonya nevezetes (a mibe belefagyott a béka), Mátyráról, a mig csak magyar szó fog élni a világban, példabeszéd fog maradni a „máti zsidó“ (akár csak a Sue-féle bolgói zsidó). Gémesen örökre emlékeztetesz a „pityegő fene.“ Karadon a „törődött meynasszony“ — minálunk meg Szent-Gaal meg talán a dedunokák is elmondogatják majd, hogy miképen is lett becsületes Gaál András telkes „gazduram“-ból „Gémes Gaál András“...

Szent-Gaal ura népesség a Szent-Gáliak (több a többi között), aztán — ezekkel rokonságban vannak az egyszerűen „Gaál“-ok, a kik már nem urak, amolyan módos parasztok, — hanem azért nemes armálástik. De a törzs egy, — háromszáz esztendőről datálódik. S erre a Gaálók büszkék is, de nagyon... Gaál András, ha öreg Szent-Gaal-Lajoshoz meg rokon látogatóba, bizony leültetik, szives szóval látják, no meg borocskával is, aztan per „Lajcsi te“ meg a diskurzus, — pedig a Lajcsi alispán is volt, híres ügyvéd, elismert orator, Kossuthnak barátja, nagy potentát, s mindezeknek deacziára — a vétét megösméri!

Különböleg pedig a Gaálók képezik a „gazdák“ között azt az osztályt, a mit úri népeknek „haute volée“ nek neveznek. Büszkek rettenetesen, arisztokratikus nezettek, (mert ott is van ám arisztokrácia, vannak familiák!...) — rártatók, — az igaz, hogy van is mire. — Szép sugarnövesű a fajta, bogarszemű a leánya, — aztán meg — bizony módos, józan, becsületes, munkás nép. Megvalogatják — leányt milyet veszn k, leányt kinek adnak.

Történt pedig (nem most, akkor — régen), hogy Tarbaj Mihálynak, Szent-Gál legdélezőbb legényének szivere szállt a szerelem, belebolondult Gaál András leányába, az egyetlenbe, a szép Lidibe — az meg ő bele. Mikor Tarbaj hazakerült Olaszországból, a legelső ünnepnap délutánján ott állt a többi legények között a csoportban, a két templom közti téren, mesélve azoknak, hogy milyen az a Taliánország, milyen „egyesen vízek“ vannak arra, milyen magas hegyek, „égbe kapaszkodók, feketeszemű, kondorhajú leányok stb.“ történt, hogy a távolabb játszó „cizeázó“ leányok közül egyiknek lab-

dája odagurult az ő lábai elé. (Mert Szent-Gaal a lányok labdáznak, a legényeké, a teke.) Lőhajtolt, fölkapta, s mire fölegyenesedett, ott állott előtte egy sugar leányka, a kinek két szép fekete szemében föllobbant az a meguevezhelten ragyogó tűz, a mitől hamvas pir ömlik el az orcákon egész a szemtehéig, a gödrös állca-kától föl a picizny fülekig — és ramosolygott Tarbajra.

— Enyém.

— Tied, hugom!? — De jó volna, ha az a meuybéli Ur-isten sok-sok ilyen gyönyösbí guritana az én utamba, hogy én mindig fölemlhetném, de csak néked, hogy én mindig téged nézhetnék, a te két szemedet!!

— Ha egy szekérral gurulna is? — s kaczagott hozzá hamisan a leány, mint a gerle — szerelmet igérőn.

— Egy nagy hegygyel, — te „gyöngyvar“, — hanem arra már elszaladt a szép leány. — Az volt Gaál Lidi.

S a gyóles alatt is ver a szív, talán még nemesebb, magasztosabb módon (a maga egyszerűségében), mint a bitor barsony alatt. — A nép ajkán a szerelem nótát teremt, amott meg — boldogtalanságot bizony sokszor. (Nem az ajkán, hanem a szivben.)

Nyári éjen, mikor egyebet sem lehetett hallani, csak a tücsök csipirését, egy-egy kutyugatást, aztán a halpi lapok fölül valami bizonytalan hangkaoszt, a mit a nádasok, mocsarak lakói csináltak, a mibe aztán borsódító módon vegyült bele a bibicz madár kétségbeesett éji vijjogása, mikor a Gőnczölseker is lefelé állott már rúdjával s aludt minden jó lélek — olyankor, abban az éji csendes almosító zsongásban föl-fölbangzott az messziről (ott az „Aba-út“-ja fölül) a melábus nótá, szomoruan, vágyakozóan, hogy önkénytelenül is sóhajtani kellett reá, a ki hallotta.

Az a nótázó Tarbaj Mihály volt, a falu legszebb legénye. — Lovait őrizte.

A szép Lidi mind tudta azt, kinek szólt a nóta, „messziről való szivhez szólás“, de hat mikor az a legény Tarbaj volt, a kinek az atyja az ő atyjával „perben volt“ s talán ő is úgy lesz. Pedig a szív azt mondta, hogy az mind egy, akarki, azért szereti lehet, sőt kell. — Hanem nem úgy öreg Gaál András. Mert öreg Gaál András nem jó szemmel nézte, hogy az ő egykori ellenségesnek, jótóman ellenségesnek (a ki ugyan rég meghalt már), Tarbaj Györgynek a fia az ő egyetlen leányára veti szemét. Miért? — Régi emlékek, régi históriák. — Ki tudná az egyszerű, egyenes szívek logikáját okos — avagy okatlan ellenszenvének fő fő indítóját kitalálni, kieszelni, mikor olyaannal elég egy fél századdal azelőtt kimondott szó emlékek föl-elevenülése, s megvan a katasztrófa. — És itt majdnem katasztrófa lett. Két sziv történetének szakaszai közé odaiktatott a sors egy strófat, a mi majdnem tragikus dolog volt, majd hogy össze nem tört a sziv életek nécesét.

Mert öreg Gaál András azt mondta Tarbajnak, mikor egyszer ott lelte a kapujában (ki tudná mit várt) — feke-e subabau nagy bottal kezében:

— Mihály öcsém, kitől kérdezted te, hogy megállhatsz-e itt, az én portamban, ilyenkor este, a mikor — „rózsát“ várnak a legények?

— Bizony András bátyám — csak az igaz szivemről.

— Nem úgy, öcsém! nem terem itt a te számodra róza.

— Nem-e? Ki tudja bátyám!? — és fölpezdült a „Tarbaj-vér“, gorombára ösztökélve Mihályt, hanem ő mégis túrtöztette magát, szeliden szánt:

— Ha az isten nekem szánta, enyém lesz az, — az a róza.

— De én nem adom!

— Majd megfordítja az isten a szive szándékát.

— Nem azt, ha csak egyenesen le nem száll az égből s meg nem szólit. — Tudod-e?

— Hát azt is megtehethi az isten, mert isten. — Hanem én is megteszem ám a magamét, azt meg András bátyám tudja meg.

— Ugyan mit, hé?!

— Tudom én? — majd a mit a szivem fog parancsolni.

Idő múlt, idő telt. A faluban a vén asszonyok azt beszéltek, hogy Gaál Lidi nagyon szomorú, tudták is, hogy — miért. — Tarbaj Miska meg sokszor ott rekedt a korcsmában

éjtélekig s verekedő kedve volt mindig. Bizony ha öreg Gaál Andrást keze közt kaphatta volna olyankor, — meg is lapította volna a fejét, a csontját.

Lidike meg igazán belesápadt a nagy boldogtalanságba.

Tarbaj Mihály aztán kifundálta egyszer, — elment tekintetes Szent-Gáli Lajos úrhoz, előadta neki állapotát, az ő nagy baját; úgy kérte, hogy hát segíten valamit. Szóljón Gaál Andrásnak, ne ölje meg szép leányát (mert bizony megöli vele), ne tegye őket szerencsétlenné. Az ő szavára ad legelőtbe a világon, — hát szánja meg őket.

Gaal András életében akkor az egyszer nem hajtott „Lajcsi“ szavára.

— Te András, hat mi kifogásod van a fiu ellen? Derék legény, magyar iajta, módos is, becsületes is van, — miért nem adod neki a leányod, mikor úgy szeretik egymást, olyan nagyon? — Tarbaj György vére! A „per“ most is áll!...

— Lenne a te véred — fiad, megbecsülte téged, a „per“ is eldőlné.

— Majd eldönti a kuria, a tábla, — nem kell vérenek, nem fogadom el, — nem adom a leányom.

— Istennek tetsző dolgot cselekszel, András!? — Hát szóljón az Isten, ha nem tetszik neki, van hatalma hozzá, — a véreben ő utána én parancsolok, csak az ő szavára adok — s avval otthagytja az ő tekintetes „Lajcsiját“ a faképuél.

Az meg utána morogta fejcsóvalva: — Bolond nyakas kalomista vagy te is, — Magyar a magyart!

S a „nyakas kalomista“ otthon agyarába szorította kurtaszaru cserép-pipáját, nyakába csapta a „szeredást“, vallára „csempely“ ét (haló) rudastól, szemére bízta széles karimájú nehez zsiros kalapját, úgy ment el hazulról, azon szandekkel, hogy három napig elő sem jő — meggyen a „molyvak“ köze, a halapi határ szomszedságába — halászni. — Ezt pedig rendszeren akkor eszelekedte, ha valami nyomta a szivét.

A falubeliek meg miudjárt megösmerték rajta (a vén asszonyok, a háttára vetett szeredásról, a kurta szaru pipáról, meg szótalan morogvaságaról), hogy baj van. — S volt miről gondolkozni, pletykálni.

Aztán — sehogysem volt szerencséje. Ut közben elvesztette taplóját, e miatt nem tudott pipáni s a szunyogok majd megették. A lapok között nagy elgondolkodásban elevenedt, belesüppedt egy kiegész lap szelibe, a mitől csupa perje lett. Szeredását letette maga mellé, véletlenül egy hangyaszombolyra, az meg tele masztak a hangyak — kenyérét, szalonáját. — Napuyg-takor elkezdte a „mártogatás“-t csempelyével — sehogysem fogott halat, — a helyett kihalaszóit egy jókora tuskót, a mi kiszakította halóját.

S a tajon némaság ült, csak a szello zizegett a sást, meg koppantotta egymáshoz a nád-szálak kemény botjait. — Aztan a mint beállt a szürkület, lett zaj. A buzó kacskák sapogtak, a sirály almban elkezdett sikolani, a „bölöm-bika“ bömbölni, millió béka egyhas ellen veresenyezve brekegett, s a Gaál előtt levő tó színén valami nagy hal garázda módra pocsolta a vizet. — Hanem miudezekből Gaál mit sem halott. Ott járt ezse a leányán, a ki úgy leapadt, úgy megsápadt, olyan bánatosan, mintha nem is erre a v lágira való volna már. — Bizony erős szorítás volt az, a mit érzett valahol a gége körül, meg nyomás — a szivében.

És a mint épen ezeket forgatja agyábau, megszólalt egy hang a magasból, egész tisztán, érthetően:

— „Ga—al!“

Gaal András szive nagyot dobban, mintha valami sejtjelem szállná meg, valami rendkívüli előzerte. Pipájához kap (a mi ugyan nem égett, hanem azért szopogatta a szarát), kiveszi szájából, fölnéz a magas égre s — nem lát semmit, szürke homály mindentűt.

A hang meg újra megszólalt:

— „Hé — Gaál!“

Gaal András nem báuna, ha inkább otthon lenne már, nem így egyedül a pusztaságban, a hol csak víz meg lóp van, semmi emberi lény.

— Nyilván az Isten szól hozzá a leány miatt.

De a hang harmadszor is elkezdte — ti-tokzatosság-teljesen:

— „Te — Gaál!“

Erre aztán kalapját is levette Gaál, a csempelyrudat is eleresztette, még keresztet is vett magára s így szólt alázatos remegő hangon: — Oh én Uram Istenem! — Itt vagyok. Minek hívod a te egyszerű szegény szolgádat? S erre a fontos kérdésre az uristen adós maradt a felelettel, nem szólt többet — bizonyosan mert haragudott.

És Gaál András is azt gondolta, hogy hát azért nem kapott választ, — föltek, otthagya háloját, szoredását, elindult sebes léptekkel háza Szent-Gaal felé, mint a kit üldöz a „belső tűz.” — Ugy állított Lajcsi kastély-ambitására éjféltör, megkopogtatta ablakát nagy strögösen: — Lajcsi rokon, alszol? — Ki az? — Gaál András. — Mi kell? — Mi baj? — Od'adom a Lidit a Tarbaj funak, — háromszor szólt az Isten este hozzám a halapi morotvak közt.

— Megbolondultál? Beteg vagy, — eredj haza, fekdél le. Otthon meg ott lepte Mihályt Lidikével. Egyik zokogott, a másik meg káromkodott. — Ne szidd az Isten fiát! S erre kövé meredt mind a ketű. — Legyetek boldogok, — öleljétek meg egymást!

És a ki zokogott, örömsikoltva, göröcső kazagással borult apja nyakába. — Apám, édes szülőapám. S a másiknak, aki istent káromolta, köny esordult ki szeméből, s az is azt mondta: — Apam! Apam uram!

Az a megszólaló uristen pedig egy — sztrkégem volt. Az kiált „gaál” t estenként, mikor éji tanyájára száll a nappalról.

Ugy lelt Gaál András „Gemes Gaál András”-sa, s mai napig is az.

Az a „gaál” kiáltás meg mégis csak Isten szava volt. — Az Isten mivelte azt, ő nélküle Lidike elbábkodott volna a másvilágra.

Mindéz pedig olyatén módon tudódott ki, hogy Gaál szomszédja, Lator István, ott csempelyezett szintén azon az emlékezetes estén a Gaál háta mögött egy másik érben s tisztán halotta a gém kiáltásait, meg az ő kérdését — és volt esze hozzá, csak a lakodalom után tenni közhírré „Gemes Gaál András”-t.

A z a r.

Laptulajdonos: Felelős szerkesztő: **NAGY FERENCZ** **NAKSCH LAJOS.**

Hirdetések:

szobapalló- és fénylakk

10. németbezt. 1 kilo. Ár 1 ft 50 kr.

Fed bármily előbbi festest.

Christoph Ferencz
SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

Lehetővé teszi, hogy a szobák a március alatti használattal...
színezett szobapalló-fénymást,
sárgásbarnát és mahagonbarnát, mely akár csak az olajfestés föd be a pallót s egyáltalán fényt el a falmarat.
Postacsempék, körülből 50 magyóg mtr. (ét középnap-
gyógy szobára való) 5 ft. 90 kr., vagy 9 1/2 márká.
A követlen megrendelések minden városban, ahol raktárak vannak, ide küldendők. A bevásárlásnál tessék önként ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék jól vigyázni a ségre s a gyári jegyre, mivel ott a több mint 1500 éve létező gyártásait sokféle utánozóak és hamisítják s sokkal rosszabb, s gyakran a colnak meg nem felelt minőségben hozzák forgalomba.
Christoph Ferencz
A valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója,
Prága, K. Berlin.

Égyedüli árusít a Pécselt: Köszl Janos ual.

285.

tkv. 1890. sz.

Árverési hirdetmény.

A sádsi kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Baranyamegye gyámpénztára végrehajthatónak Hauser Antal végrehajtsat szenvedő elleni 150 frt tőkekövetelés és járulékaí iránti végrehajtsat ügyében a pécsi kir. törvényszék (a sádsi kir. járásbíróóság) területén levő a Sásd községben fekvő a sádsi 8. sz. tjkvben foglalt 5. sorszámú házra és belsőségnek Hauser Antalt illető felére 465 frt; az u. a tjkvben foglalt 121. házsz. fekvőségre 41 frt; a sádsi 7. sz. tjkvben foglalt 5. házsz. ketrre 71 frt és végre a sádsi 74. sz. tjkvben foglalt 118 házsz. fekvőségre az árverést 30 frtban ezennel megállapított kikáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1890. évi augusztus hó 29-ik napján d. e. 10 óra-
kor Sásd község hasánál** megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%, az vagyis 46 frt 50 krt., 4 frt 10 krt, 3 frt 10 krt és 3 forintot készpénzben vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában foglalt s jelzett arfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszterrendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes érték-papírban a kiküldött kérehez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a banatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályzerű elismervényt átiszolgáltatni.

Kelt a sádsi kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóságnál 1890. évi június hó 9-ik napján.

Warga Jenő,
kir. ajjárásbíró.

Pécsi nyilvános 3 osztályú kereskedelmi középiskola.

Ezen a nagym. vallás- s közoktatás-ügyi m. kir. Miniszterium által nyilvánosági joggal felruházott intézet az ország többi felsőbb kereskedelmi iskoláival (akadémiai) teljesen egy rangba van helyezv, s a végzett növendékek az érettségi vizsga letétele után

az egyévi önkéntességi jog

kedvezményében részesülnek. A törvényesen előírt három osztályon kívül

előkészítő osztály

is létezik olyanok számára, kik hiányos előismereteik miatt az I. osztályba még föl nem vehetők.

A beíratások f. é. augusztus 30-án kezdetnek meg. Bővebb felvilágosítást nyujt az intézet helyisegeiben (Maria-uteza 8. sz. a.)

az igazgatósg

Pécselt, 1890. augusztus hóban.

A jövő tanévre **egy jó hához**

két tanuló

teljes ellátásra felvételük. Bővebb felvilágosítást ad a kiadóhivatal.

Árlejtési hirdetmény.

Alulírott előljáróság által ezennel közhírré tételük, miszerint a bicserdi körjegyzőséghez tartozó szövetkezett községek tulajdonait képező

körjegyzői lak ujból fölépitése

a tekintetes megyei hatóság részéről 34190. sz. határozattal jóvá hagyatott.

A 3613 frt 99 krral engedélyezett költségvetés és a mérnök által elkészített terv valamint a föltételek a körjegyzői irodában bármikor betekinthezők.

Az árlejtés megtartására határnapul **1890. évi szeptember hó 4-ének délelőtt 9 órája tüzetett ki**, mely időre az árlejtési óhajók ezennel tisztelettel meghívatauk.

Kelt: Bicsérdén, 1890. évi augusztus 22-én.

A bicsérdi körjegyzőséghez szövetkezett községek előljárósága.

Üzlet-eladás.

Egy 36 éven át vezetett legjobb forgalomban levő

lakatos- és toronyórás-üzlet

előnyös feltételek mellett olesón elalattik, Pécselt Maria-uteza 34. sz.

"MARGIT"

GYÓGYFORRÁS.

"MAGYAR SELTERS"

Vegyelemezve a budapesti m. kir. egyetemen. Szerencsés vegyi összetétele, kevés szabad, de gazdag, félt. kötött szénavsavtartalma kiváló hatásának bizonyult, különösen **tiűdőbántalmaknál**, ahol a szabadszénavsav csekélyebb jelenléte megóvja a beteget a káros, sőt veszedelmes izgatástól, ellenben a félig kötött szénavsav gazdag sága a gyógyhatásu alkotórészeknek a beteg testrészekbe való gyors és biztos felvételét eszközli. Ezen tulajdonságának köszönhető a Margit-forrás azon kiváló előnye is, hogy a hol szabadszénavsavtartalmában erősebb ásványi sók, mint a **sejtor- és Gleichenbergi tiűdőforrásokban**, különösen **tiűdővérzéseknél** alkalmazhatók, a Margit-forrás itt is a legjobb hatás mellett folyton használtatik.

A **tiűdőbetegek** klimatikus gyógyintézetekben, különösen a leglátogatottabb **Görbersdorfi** és a **Narait-víz** oltóhomárá vált. — Orvosi tekintélyek Budapesten: **Dr. Korányi, Dr. Gebhardt, Dr. Navrátil, Dr. Poór, Dr. Kéty, Dr. Barnás; Bécsben: Dr. Bamberger, Dr. Duschek**, stb. a legjobb eredménnyel alkalmazzák a **légző-, emésztő- és húgyszervek** általános hurutos bántalmánál.

Mint ivóvíz

práservatív-gyógyszernek bizonyult legközelebb **Triest-, Fiume- és hazánkban** a **KOLERA** megbetegedés ellen

borral használva a legegészségesebb ital!

Kizárólagos
főraktár

ÉDESKUTY L.

cs. és k. és szerb.
k. udv. ásvány-
víz-üzemlétele.
Budapest.

Ugyszintén kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Leány-növeldei jelentés.

Alulírott tisztelettel tudatja a t. cz. szűlők és gyámokkal, hogy

nyilvános joggal felruházott

leánynevelő- és tanintézetében

(Mária-utca 13. szám)

a rendes tanfolyam f. évi szeptember hó 3-ik napján fog kezdődni. A beiratások pedig f. évi augusztus 31-étől fogva eszközöltetnek.

Az előkészítő osztályba (gyermekkert) ezentul is fogadok 3 éven felüli gyermekeket.

Szíves megkeresésre, a benlakó növendékek felfogadására vonatkozó feltételek azonnal közöltetnek.

Pécsent, 1890. évi augusztus 11-én

Liebscher Vilma,

tanintézet-tulajdonos.

A cs. és kir. kiz. szab.

Herzog Sándor gyárai, Bécs, I., Graben, Bräunerstrasse 6.

szállítanak elismert legjobb minőségű

Mosógépeket,

(Strakosch és Poner
szabadalmazott)

facsarógépeket,

ruha-mángolókat,

vasalógépeket

sat.

Csatorna-zárakat,

önmozgásu,

legjobb védelem

áradás ellen,

patkányok ellen,

csatorna-Lüz ellen.

Moidinger-kályhakat

egyszerűt és díszes kiállításban.

szabályozható

töltő-kályhát,

Caloriferest,

központi fűteket,

szellőztető készülékeket.

Eladás jótállás mellett. — Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Hirdetmény.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy miután az egerághi templom dísz festésével elkészültem és ott, ugy mind a bakóczyai, kakasdi, hirdi és szegárdi, valamint a pécsi budai-külvárosi plébánia-templom stb. dísz-festésével is a legnagyobb elismerésben részesültem: valamint a

czég és szobafestés

terén is ugyan azon érdemeket szerevez, jó szíuerzőkem és munkám tiszta kivitele és tartósága által e czéltől biztetemet ugy rendeztem be, hogy e téren bármí hasonlítottal előnyösen versenyezhetek annal is inkább, minthogy a legelső bécsi, berlini, stuttgarti és párisi tanárok által készített szobaplafond és fali mintáit francia és német stílusban nagy választékban beszereztem, mely által azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a legegyszerűbb szobafestéstől a legdíszesebb munkáig minden igényeknek megfeleltetek.

Templom festéseket, mint eddig is elvállalok.

A n. t. közönség becses pártfogását kérve, melyet kiérdemelni mindenkör főttörékvésem leend, maradok mély tisztelettel

Vadász Béla,
dísz-festő.

Pécsent, József-utca 5. sz.

Fűszer-kereskedés eladó.

Egy jól berendezett, szép számú vendékekkel bíró

fűszer-kereskedés

Pécsent, nagy forgalmu helyen, jutányos feltételek mellett eladó.

Hol? megmondja lapunk kiadóhivatala.

2806. sz.
tkv. 1890.

Árverési hirdetmény.

A dardai kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Istenes Anna budapesti lakos végrehajthatónak ifju Paulai József és neje laskafalui lakosok végrehajtást szenvedők elleni 360 frt tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a dardai kir. bírószág területén levő Laskafalu községben fekvő a lastafalui 57. sz. telekjegyzőkönyvben felvett 147,718. a. haszn. 1/4 telek ifju Paulai Józsefet illető felére az árverés 1213 frtban ezenel megallapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a tenebb megjelölt ingatlan az 1890. évi szeptember hó 1-ső napján d. e. 10. órakor Laskafalu község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megallapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozők tartoznak az ingatlanok becsárának 10%át vagyis 121 forint 30 krajczárt készpénzben vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rúdelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bírószágnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt atszolgáltatni.

Kelt a dardai kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóságnál 1890. évi június hó 15-ik napján.

Fekete Gyula,
kir. alj-bíró.